

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

Оюу толгой ХХК

Эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчин,
аюулгүй байдал, орон нутгийн хэлтэс

Эрдсийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

АГУУЛГА

1. ТАНИЛЦУУЛГА	4
1.1 Зорилго.....	4
1.2 Хэрэглээ.....	4
1.3 Эхлэх огноо.....	4
1.4 Эрх мэдэл ба удирдлага	4
2. ХАМРАХ ХҮРЭЭ	5
2.1 Удирдлагын төлөвлөгөөний хамрах хүрээ	5
2.2 Бусад удирдлагын төлөвлөгөөтэй давхцах нь	5
3. АЛБАН ТУШААЛТАН, ТҮҮНИЙ ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГА	5
3.1 Удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх гол албан тушаалтан, түүний үүрэг хариуцлага	5
3.2 Гол үйлдээ холбоо.....	6
4. ТӨСЛИЙН СТАНДАРТ	7
4.1 Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж ба үндэсний стандарт	7
4.2 БОНБНУ-ний шаардлагууд.....	8
4.3 Монгол улсын засгийн газрын эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон бусад үүрэг даалгавар ба шаардлагууд.....	8
4.4 Холбогдох олон улсын стандартууд ба удирдамжууд	9
4.5 Рио Тинтогийн холбогдох стандартууд.....	9
4.6 Төслийн холбогдох стандартуудын хураангуй.....	9
5. УДИРДЛАГЫН ХЯНАЛТУУД	10
5.1 Хаягдлын удирдлагын ерөнхий хандлага.....	10
5.2 Хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө	10
5.3 Хэрэгжилт ба ашиглалт.....	10
6. ХЭРЭГЖИЛТИЙН ХУВААРЬ	16
6.1 Удирдлагын төлөвлөгөөний хяналт шалгалт	16
7. МОНИТОРИНГ	17
7.1 Хяналт шинжилгээнд тавагдах шаардлагын тойм	17
7.2 Гүйцэтгэлийн үндсэн үзүүлэлтүүд.....	17
7.3 Хяналт шинжилгээний үндсэн үйл ажиллагаа	17

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

8. СУРГАЛТ.....	21
8.1 Тойм.....	21
8.2 Танилцуулах сургалт.....	21
8.3 Ажил үүрэгт хамааралтай сургалт.....	21
8.4 Сургалтын бусад шаардлагууд.....	21
9. АУДИТ.....	21
9.1 Дотоод хяналт.....	21
9.2 Хөндлөнгийн аудит.....	21
9.3 Гүйцэтгэлийн тайлан.....	22
10. БАРИМТ БИЧГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ.....	22
Хүснэгтүүд	
Хүснэгт 1: Гол үүрэг, хариуцлага	5
Хүснэгт 2: Удирдлагын үндсэн хяналтууд	13
Хүснэгт 3: Гүйцэтгэлтийн үндсэн үзүүлэлт – Эрдсийн хаягдлын удирдлага	16
Хүснэгт 4: Хяналт шинжилгээний үндсэн хэмжүүр	18

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

1. ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Зорилго

Энэ удирдлагын төлөвлөгөөний зорилго нь:

- удирдлагын төлөвлөгөөний цар хүрээг тодорхойлж, бусад удирдлагын төлөвлөгөөнүүдтэй холбогдох харилцан үйлчлэлийг тогтоох;
- албан тушаалтан, түүний үүрэг хариуцлагыг тодорхойлох;
- тус удирдлагын төлөвлөгөөнд хамааралтай төслийн стандартуудыг тоймлох;
- энэ удирдлагын төлөвлөгөөнд хамааралтай “Оюу толгой”-нүүрэг амлалт, ашиглалтын журам, удирдамжуудыг тодорхойлж, тус төлөвлөгөөнд анхаарлаа хандуулж буй “Оюутолгой”-н байгаль орчны бодлогын шаардлагуудыг тусгайлан заах;
- гүйцэтгэлийн үндсэн үзүүлэлтийг (ГҮҮ) тусгасан мониторинг болон тайлагналтын журмуудыг тодорхойлох;
- сургалтын хэрэгцээ, шаардлагыг тодорхойлох;
- Шаардлагатай үед, тус Эрдсийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөөний хэрэгжилттэй хамааралтай материал, систем, үйл ажиллагааны журам ба бусад мэдээллээр хангах.

1.2 Хэрэглээ

Энэхүү удирдлагын төлөвлөгөөнд дурдсан шаардлагыг “Оюутолгой”-н бүх үйл ажиллагаанд, тэр дундаа гэрээт гүйцэтгэгчдийн үйл ажиллагаанд мөрдөнө.

Тус удирдлагын төлөвлөгөөг Рио Тинтогийн 2017 оны 11-р сард гаргасан Химийн урвалд ордог эрдсийн хаягдлын менежментийн талаарх Рио Тинтогийн Байгаль орчны стандартад үндэслэн гаргасан.

1.3 Эхлэх огноо

Тус удирдлагын төлөвлөгөөг 2013 оны 1 сарын 1-нээс эхлэн хэрэгжүүлнэ.

1.4 Эрх мэдэл ба удирдлага

“Оюутолгой”-н Гүйцэтгэх удирдлагын хороо тус Удирдлагын төлөвлөгөөг 2013 оны 9 дүгээр сарын 1-нд баталсан.

“Оюутолгой”-н Эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчин, аюулгүй байдал, орон нутаг (ЭМААБОАБОН)-ийн Ерөнхий менежер тус удирдлагын төлөвлөгөөг эзэмшинэ. Төслийн бүтэц, дүрэм журамд орсон өөрчлөлтийг тусгахаар илүү ойр ойрхон давтамжтайгаар хянан шинэчлэх шаардлагатай болоогүй л бол тус Удирдлагын төлөвлөгөөг хоёр жил тутам хянаж, нэмэлт өөрчлөлт, шинээр мэдээлэл оруулах шаардлагатай эсэхийг тодорхойлно. Энэхүү Удирдлагын төлөвлөгөөнд өөрчлөлт оруулах аливаа хүсэлтийг Өөрчлөлтийн удирдлагын журамд заасны дагуу хянуулж, батлуулна.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

2. ХАМРАХ ХҮРЭЭ

2.1 Удирдлагын төлөвлөгөөний хамрах хүрээ

Энэхүү удирдлагын төлөвлөгөө “Оюутолгой”-н үйл ажиллагаа, тэр дундаа гэрээт компаниудын бүх үйл ажиллагаанд хамааралтай болно.

Эрдсийн хаягдал нь хоосон чулуулаг болон хөрс хуулалтын чулуулаг, хүдрийн хаягдал ба төв дулааны цахилгаан станцын үнс зэргээс бүрдэх ба үүнийг хоосон чулуулгийн овоолгод (ХЧО) хүчил үл үүсгэх хаягдал байдлаар хаяж, тэдгээрийг тус овоолго дээр капсул болгон хаалтын үйл ажиллагааны дараа газрын гадаргуугаас тусгаарлах юм.

Тус удирдлагын төлөвлөгөөнд лицензийн талбайн гадна ба дотор явагдаж буй үндсэн ба гэрээт компаниудын бүх үйл ажиллагааг хамруулсан. Гэрээт гүйцэтгэгчдийн хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг гэрээт гүйцэтгэгчдийн удирдлагын хүрээнд тусгасан (ОТ-07-PLN-9001).

2.2 Бусад удирдлагын төлөвлөгөөтэй давхцах нь

Энэ удирдлагын төлөвлөгөө нь “Оюутолгой”-н Байгаль орчин, нийгмийн удирдлагын төлөвлөгөө (БОНМТ)-ний ерөнхий бүтцэд тодорхойлогдсон төслийн Ашиглалтын үйл ажиллагааны удирдлагын багц төлөвлөгөөний нэг хэсэг юм. (ОТ-10-PLN-0003).

Тус удирдлагын төлөвлөгөө нь дараах хэд хэдэн удирдлагын төлөвлөгөөтэй давхцадаг:

- Гадаргын болон гүний усны эх үүсвэрийг ослын хэмжээнд бохирдуулах үед хэрэгжүүлэх Онцгой байдлын арга хэмжээний төлөвлөгөө (ОТ-12-PLN-0011), мөн хаягдал хадгалах байгууламжийн онцгой байдлын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөө;
- Хөрсний удирдлага болон эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлттэй холбоотой Газар хөндөхөд тавих хяналт, нөхөн сэргээлтийн удирдлагын төлөвлөгөө (ОТ-10-Е14-PLN-0005) ;
- Усны эх үүсвэрийн удирдлагын төлөвлөгөөтэй (ОТ-10-Е11-PLN-0001) Хоосон чулуулгийн овоолго (ХЧО) болон Хаягдал хадгалах байгууламжийн (ХХБ) усны эх үүсвэрт үзүүлж болзошгүй нөлөөлөлтэй холбоотойгоор;
- Уурхайн хаалтын төлөвлөгөөтэй (ОТ-10-Е9-PLN-0002) Хаягдал хадгалах байгууламж болон Хоосон чулуулгийн овоолгын нөхөн сэргээлттэй холбоотойгоор тус тус давхцдаг.

3. АЛБАН ТУШААЛТАН, ТҮҮНИЙ ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГА

3.1 Удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх гол албан тушаалтан, түүний үүрэг хариуцлага

Тус төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх гол албан тушаалтан, түүний үүрэг хариуцлагыг доор тоймлон харуулав.

Хүснэгт 1: Гол албан тушаалтан, түүний үүрэг хариуцлага

Албан тушаал	Үүрэг хариуцлага
--------------	------------------

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

Эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчин, аюулгүй байдал, орон нутгийн ерөнхий менежер	<ul style="list-style-type: none"> • Эрдсийн хаягдлын мониторинг, нөлөөлөл бууруулах арга хэмжээ, судалгаа, хөгжүүлэлтийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай эх үүсвэрээр хангах.
Байгаль орчны менежер	<ul style="list-style-type: none"> • Жилийн Байгаль орчны удирдлагын орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх. • Жилийн турш эрдсийн хаягдлын хувьд гаргасан аливаа ололт амжилтыг тодорхойлсон жилийн байгаль орчны тайланг боловсруулах. • Хэлтсийн менежерүүд болон гол гэрээт гүйцэтгэгчдэд Эрдсийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд туслалцаа үзүүлэх.
Ус, хаягдлын багийн ахлагч	<ul style="list-style-type: none"> • Байгаль орчны хяналт шинжилгээний жилийн төлөвлөгөөний Эрдсийн хаягдлын тухай хэсгийг боловсруулах. • Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яаманд өгөх байгаль орчны жилийн тайлангийн судалгаа, мониторинг, нөлөөллийг бууруулах үйл ажиллагааг тусгасан эрдсийн хаягдлын тухай хэсгийг боловсруулах. • ОТ-н эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац болон овоолгын удирдлагын нэгдсэн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх.
Ил болон далд уурхайн хэлтсүүд болон гол гэрээт гүйцэтгэгчдийн менежерүүд	<ul style="list-style-type: none"> • Үйл ажиллагааг энэ удирдлагын төлөвлөгөөний дагуу явуулах. • Эрдсийн хаягдлын үйл ажиллагааг мэргэшсэн боловсон хүчнээр хийлгэх. • Бүх осол, зөрчлүүдийг тайлагнаж, тэдгээрт зохих ёсоор магадлан шинжилгээ хийх. • ОТ-н эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац болон овоолгын удирдлагын нэгдсэн төлөвлөгөөний үйл ажиллагааны талын асуудлыг хэрэгжүүлэх.
Ажлын байрны ахлах ажилтнууд/ахлах мэргэжилтнүүд	<ul style="list-style-type: none"> • Энэ удирдлагын төлөвлөгөөний шаардлагад хамааралтай үйл ажиллагааны нийцтэй байдлын мониторинг хийхийн тулд ажлын байрны үзлэг шалгалт зохион байгуулах. • Эрдсийн хаягдлын бүх мэдээллийг бүртгэж, тайлагнах.
Нийт ажилчид ба гэрээт гүйцэтгэгчид	<ul style="list-style-type: none"> • Эрдсийн хаягдлын байгаль орчинд нөлөөлөл үзүүлэхэд хүргэх үйл ажиллагаа бүрийг тайлагнах. • Тус удирдлагын төлөвлөгөөг зөрчиж буй бүх үйл ажиллагааг тайлагнах.

3.2 Гол уялдаа холбоо

Энэ удирдлагын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх харилцагчид (энэ удирдлагын төлөвлөгөөний бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг хэрэгжүүлэхэд үүрэгтэй албан тушаалтан г.м.) нь:

- Ил болон далд уурхайн хэлтэс, ялангуяа газар болон усны эх үүсвэрийг Хоосон чулуулгийн хүчиллэг урсац ба хүчил үүсгэж болзошгүй (ХҮБ) хаягдал материалуудаас хамгаалж, Хоосон чулуулгийн овоолго нь энэ төлөвлөгөө ба холбогдох баримт бичгийн дагуу баригдаж, ашиглагдан, хаагдаж буйг нягтлах;
- Уурхайн техникийн үйлчилгээний хэлтэс, ялангуяа уурхайн эрдсийн хаягдал хаях цэгийн тогтвортой байдал болон хаягдал хадгалах байгууламж дээр гүний усны эх үүсвэрийг хамгаалах асуудалтай холбоотойгоор; ба

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-ПЛН-0001-Е	Хувилбар: 1.4

4. ТӨСЛИЙН СТАНДАРТ

“Оюу толгой”-н бүх үйл ажиллагаа холбогдох стандарт (төслийн стандарт)-уудад нийцсэн байх шаардлагатай. “Оюу толгой”-н стандартуудад:

- Монгол Улсын Үндэсний холбогдох стандартууд;
- Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний шаардлагууд;
- Монгол Улсын Засгийн газрын агентлагуудаас тавьсан шаардлагууд ба бусад үүрэг амлалтууд;
- Зээлдүүлэгчийн холбогдох стандартууд ба удирдамжууд;
- Рио Тинтогийн холбогдох стандартууд;
- Оюутолгой дагаж мөрдөх үүрэг хүлээсэн аж үйлдвэрийн бусад удирдамжууд орно.

4.1 Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж ба үндэсний стандарт

Монгол Улсын стандартууд ба журмууд

Монгол улсын байгаль орчны тухай дараах хуулиуд эрдсийн хаягдлын удирдлагад хамааралтай:

- 1988 онд батлагдаж 2005 онд нэмэлт өөрчлөлт хийгдсэн Газрын хэвлийн тухай хууль нь эдийн засгийн ач холбогдолтой эрдэс материалууд болон уул уурхайн бус үйл ажиллагаа гэсэн газрын хэвлийн материалуудын ашиглалтыг зохицуулж, олборлолтын үеийн газрын хэвлийн ашиглалтад тавих шаардлагуудыг тодорхойлдог.
- 1994 онд батлагдаж, 2015 онд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан Газрын тухай хууль нь төрийн өмчийн газрын эзэмшил, ашиглалт болон байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийг бууруулах ба эвдэгдсэн газрыг нөхөн сэргээх гэх мэт холбогдох бусад асуудлуудыг зохицуулдаг. Газарт мониторинг хийж, хамгаалж, нөхөн сэргээж, зөвшөөрлийн дагуу ашиглах ёстой. Хүний эрүүл мэнд, байгаль орчин, экологийн тэнцвэрт байдал болон үндэсний аюулгүй байдалд хор хөнөөл учруулж болох аливаа үйл ажиллагааг хориглодог. Гадаад улс орон, олон улсын байгууллагууд, хуулийн этгээд болон иргэд нь газрыг тусгай зориулалтаар, тодорхой хугацаанд гэрээний нөхцлийн дагуу хуульд нийцүүлэн ашиглах боломжтой.
- 2012 онд шинэчлэгдэн найруулагдаж, батлагдсан Агаарын тухай хууль нь хүний эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийг хангах, өнөө болон ирээдүй үедээ байгалийн тэнцвэрийг хадгалан үлдээхийн тулд агаарын хамгаалалт болон агаарын бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг зохицуулдаг. Тус хуулиар агаарын бохирдлын суурин эх үүсвэрүүдэд гэрчилгээжилтийн систем тогтоож, агаарын бохирдлын түвшингөөс нь хамааруулан төлбөр ноогдуулсан. Гэрчилгээг орон нутгийн засаг даргаас авах шаардлагатай.
- Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулиар (Тус хууль 2010 оны 6 сарын 24-нд хүчин төгөлдөр болсон ба 2012 оны 6 сарын 23-нд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан) агаарын бохирдлын төлбөр ногдуулж, төлбөрийн хэмжээг тогтоосон. Хийн хаягдлын мониторинг ба хүлэмжийн хийг бууруулах технологи г.м. агаарын бохирдлыг бууруулах технологийг шинэ буюу өргөтгөсөн бүх байгууламжуудад олон улсын стандартын дагуу хэрэгжүүлэх шаардлагатай. Түүнчлэн тус хуулиар агаар мандалд ялгарсан хийн хаягдлын төлбөрийн системийг тогтоосон. Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль эдгээр төлбөрүүдийг дэлгэрэнгүй тодорхойлсон.

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-ПЛН-0001-Е	Хувилбар: 1.4

- 2012 онд шинэчлэн найруулж баталсан Усны тухай хууль нь усны хамгаалалт, ашиглалт, нөхөн сэргээлт болон усны сав газруудтай холбоотой асуудлуудыг зохицуулдаг. Тус хуулиар усны эх үүсвэрийн бүртгэлийн журам болон Монгол Улсын засаг захиргааны бүх түвшний удирдлагуудад усны асуудлаар өгөгдсөн эрх мэдэл, үүрэг хариуцлагыг тодорхойлж, хуулийн этгээд бохир усыг дахин ашиглахыг дэмжсэн. Үйлдвэрлэлийн ажиллагааны явцад бохир ус үйлдвэрлэж байгаа ус хэрэглэгч буюу этгээд ус бохирдуулсны төлбөрийг төлөх шаардлагатай. 2012 онд баталсан Усны бохирдлын тухай хуулинд заасан журмын дагуу усны бохирдлын төлбөрийг тогтоож, авна. Төлбөрийн хэмжээ килограмм тутамд 100 – 500 төгрөг байна.
- 2012 онд шинэчлэн найруулж, батлан 2012 оны 6 сарын 23-нд хүчин төгөлдөр болсон Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль нь байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээнүүдэд чиглэсэн байдаг. Тус хуулийн дагуу лиценз эзэмшигч хоосон чулуулгийн удирдлагын журмыг багтаасан байгаль орчныг хамгаалах болон удирдлагын төлөвлөгөөнүүдтэй байх ёстой.
- 2017 онд батлагдсан Хог хаягдлын тухай хууль нь хог хаягдлын цуглуулалт, тээвэрлэлт, хадгалалт, дахин ашиглалт, устгалын асуудлыг зохицуулдаг. Энэ хуулиар лиценз эзэмшигч нь байгаль орчныг хамгаалах болон хоосон чулуулгийн журмыг агуулсан удирдлагын төлөвлөгөөтэй байх ёстой.
- Ил уурхайн аюулгүй ажиллагааны дүрмүүд (Үйлдвэр, худалдааны яамны сайдын 2003 оны 98 дугаар захирамжаар батлагдсан). Эдгээр аюулгүй ажиллагааны дүрмүүд Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр ашигт малтмалын ордыг ил уурхайн аргаар олборлодог уул уурхайн компаниудын хоосон чулуулаг ба ус зайлуулалтын үйл ажиллагааны журмуудыг тусгасан.

Монгол Улсын дараах стандарт, журмууд нь эрдсийн хаягдлын удирдлагын шаардлагуудыг багтаасан байдаг:

- MNS 4943:2011 Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус;
- MNS 4916:2000 Байгаль орчин. Алтны шороон ордыг ил уурхайгаар ашиглах явцад эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт;
- *MNS 5917:2008 Байгаль орчин. Уул уурхайн үйл ажиллагаагаар хөндсөн газрын хөрсийг сайжруулах нь. Техникийн ерөнхий шаардлагууд.*
- MNS 3342:1982 Гүний усны хамгаалалтын ерөнхий шаардлагууд;

4.2 БОНБНУ-ний шаардлагууд

БОНБНУ-нд хавсаргадаг Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тодорхойлогдсон эрдсийн хаягдал чулуулгийн удирдлага ба мониторингийн шаардлагуудыг тус удирдлагын төлөвлөгөөнд оруулсан.

4.3 Монгол улсын засгийн газрын эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон бусад үүрэг даалгавар ба шаардлагууд

Монгол Улсын Засгийн газрын эрх бүхий байгууллагуудын өмнө хүлээсэн үүрэг даалгаварыг тодорхойлсон гол баримт бичиг нь 2009 оны 10 сарын 6-ны өдөр хийгдсэн “Оюутолгой”-н Хөрөнгө оруулалтын гэрээ юм. Зургадугаар бүлэг (Байгаль орчин) нь эрдсийн хаягдлын удирдлагад шууд хамааралтай биш боловч (6.4, 6.9, 6.10) заалтууд дараах шаардлагуудыг тодорхойлсон байдаг:

- Хөрөнгө оруулагч нь “Оюутолгой” төслийн хэрэгжилттэй холбоотой Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө /цаашид “БОХТ” гэх/, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах жил бүрийн бүх зардлыг хариуцах бөгөөд байгаль орчныг хамгаалах

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

төлөвлөгөөнд дурдсан арга хэмжээг хэрхэн биелүүлж байгаа тухай хараат бус, мэргэшсэн, эрх бүхий хөндлөнгийн шинжээчийн тайланг 3 /гурав/ жил тутам байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

- Хөрөнгө оруулагч нь Үндсэн үйл ажиллагаатайгаа холбоотой байгаль орчны хяналт шинжилгээ, үнэлгээний иж бүрэн хөтөлбөрийн тайланг жил тутам байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.
- Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрөөр агаар, ус, хөрс, амьтан, ургамал болон газрын хэвлийд аливаа материаллаг сөрөг нөлөөлөл үзүүлсэн нь тогтоогдвол Хөрөнгө оруулагч уг нөлөөллийг арилгах шаардлагатай арга хэмжээг өөрийн хөрөнгөөр авч хэрэгжүүлнэ

4.4 Холбогдох олон улсын стандартууд ба удирдамжууд

“Оюутолгой” төслийн хэрэгжүүлэх олон улсын стандартууд нь Олон улсын санхүүгийн корпораци (ОУСК) ба Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банкны (ЕСБХБ) тавьдаг дараах стандартууд юм:

- ОУСК-ийн Байгаль орчин, эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий удирдамжууд (2007 оны 4-р сар);
- ОУСК-ийн уул уурхайд тавих Байгаль орчин, эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагааны удирдамжууд (2007 оны 12-р сар);
- ОУСК-ийн Байгаль орчин, нийгмийн тогтвортой байдлын гүйцэтгэлийн стандартууд (2006 он) (тухайлбал ГС1: Нийгэм, байгаль орчны үнэлгээ ба удирдлагын системүүд ба ГС3 Бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх ба бууруулах);
- ЕСБХБ-ны Гүйцэтгэлийн шаардлагууд (2008 он) (ялангуяа ГШ1: Байгаль орчин, нийгмийн үнэлгээ ба удирдлага болон ГШ3: Бохирдлоос урьдчилан сэргийлэх ба бууруулах).

Түүнчлэн энэхүү удирдлагын төлөвлөгөө нь олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн дараах тэргүүлэх туршлагуудыг харгалзан үзсэн:

- Олборлох аж үйлдвэрийн хаягдлын удирдлагын тухай ЕХ-ны 2006/21/ЕЕС удирдамж;
- Уурхайн үйл ажиллагааны хаягдал хүдэр ба чулуулгийн удирдлагын тэргүүлэх туршлагын тухай ЕХ-ны лавлагаа баримт бичиг (2009 оны 1-р сар)

4.5 Рио Тинтогийн холбогдох стандартууд

Эрдсийн хаягдлын удирдлагад хамааралтай Рио Тинтогийн гол стандарт нь Байгаль орчны стандарт - Химийн урвалд ордог эрдсийн хаягдлын удирдлага (2017 оны) юм.

4.6 Төслийн холбогдох стандартуудын хураангуй

“Оюутолгой” төсөл нь үндэсний стандарт, зээлдүүлэгчдийн стандарт, Рио Тинтогийн стандартуудаас хамгийн хатууг нь төслийн стандарт болгон тухайн стандартад нийцэж ажиллах болно. Эрдсийн хаягдлын стандартын хувьд, тус удирдлагын төлөвлөгөө амжилттай хэрэгжиж байгаа эсэхийг усны чанарын стандартууд (Усны удирдлагын төлөвлөгөөг харна уу, ОТ-10-Е11-PLN-0001) болон тоосжилттой холбоотой (Агаар мандалд ялгарах хийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөөг харна уу, ОТ-10-Е12-PLN-0001) агаарт ялгарах хийн хаягдлын стандартуудын гүйцэтгэлээр хэмжинэ.

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-ПЛН-0001-Е	Хувилбар: 1.4

5. УДИРДЛАГЫН ХЯНАЛТУУД

5.1 Хаягдлын удирдлагын ерөнхий хандлага

Тус удирдлагын төлөвлөгөөний гол зорилго нь шинээр үүсэх хаягдлыг аюулгүй тээвэрлэж, боловсруулж, зайлуулахын тулд “Оюутолгой”-н эрдсийн хаягдал болон баяжуулах үйлдвэрийн хаягдлын удирдлагын зохистой хэрэгжилтийг баталгаажуулах явдал юм. Үүнийг батлагаажуулахдаа эрдсийн хаягдлын байгууламж болон талбай нь физик, биологи, химийн хувьд аюулгүй найдвартай гэдгийг магадлана. Эрдсийн хаягдлын гарц, үүнээс болж эвдрэх газрын хэмжээг багасгаж, хаягдлыг дахин ашиглах, уурхайн талбайд буцааж булах болон техник-эдийн засгийн хувьд үр ашигтайгаар нөхөн сэргээх боломжуудыг хайдаг.

Үүнд шимт хөрс, тунамал элс, хайргыг бусад барилгын ажил, талбайн нөхөн сэргээлтэнд ашиглах зэрэг эрдсийн хаягдлын дахин ашиглалтыг багтаасан. Хүчил үүсгэгч ба хүчил үл үүсгэгч хоосон чулуулгийг ХХБ-ийн далангийн барилгын ажилд өргөнөөр ашиглах ба хүчил үл үүсгэгч болон хүчил саармагжуулагч материалыг уурхайн олборлолтын дараах газар хэлбэржүүлэлтэнд хучих материал, тогтворжуулагч, хүчил саармагжуулагч болгон ашиглана.

Үе шаттай нөхөн сэргээлт, уурхайн талбайн хучилт, ялангуяа Хоосон чулуулгийн овоолго зэргийн гадаргууг аюулгүй, тогтвортойгоор хэлбэржүүлэхийн тулд тэдгээрийг тухайн нутгийн эргэн тойрны газрын гадаргын төрхтэй ижил толгод мэт хэлбэртэйгээр хэлбэржүүлнэ.

5.2 Хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө

Ашигт малтмалын орд газрын хэсэг бүрийн олборлолт, ашиглалтаас үүсэх хаягдлын хэмжээ, физик ба химийн шинж чанар, аюулыг тодорхойлж, үнэлэх, баримтжуулахын тулд “Оюутолгой” компани эрдсийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөлтийг хэрэгжүүлнэ. Тус төлөвлөгөөг “Оюутолгой”-н эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац ба овоолгын удирдлагын хэрэгжилтийн цогц төлөвлөгөөний дагуу боловсруулах ба тус төлөвлөгөөг боловсруулснаар “Оюутолгой” өөрийн эрдсийн хаягдлын бүртгэлийг хянаж, хаягдлын урт хугацааны физик, химийн шинж чанар болон байгаль орчны нөлөөллийн өнөөгийн загварчлалыг хийх боломжтой болох юм. Эдгээрийг туршилт ба мониторингийн мэдээг ашиглан шалгах боломжтой.

“Оюутолгой”-н Эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац ба овоолгын удирдлагын цогц төлөвлөгөө дараах хэсгүүдээс бүрдэнэ:

- Хаягдал ба хаягдлын байгууламжийн физик, химийн аюулын үнэлгээний хураангуй;
- Хими болон физик аюулуудыг бууруулах арга хэмжээнүүд;
- Эрдсийн хаягдлын удирдлага ба талбайн өнөөгийн нөхцөлд удирдлагын төлөвлөгөөг өдөр тутам хэрэгжүүлэхтэй холбоотой тодорхой үүрэг, хариуцлагуудын хуваарилалт;
- Хэрэгжиж буй нарийвчилсан мониторинг ба мэдээлэл цуглуулах шаардлагууд;
- Онцгой байдлын төлөвлөгөө ба хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, төлөвлөгдөөгүй нөхцөл, гэнэтийн нөлөөллийн үед авах арга хэмжээнүүд.

5.3 Хэрэгжилт ба ашиглалт

Энэ эрдсийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө нь “Оюутолгой”-н эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац ба овоолгын удирдлагын цогц төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжинэ.

Түүнчлэн хоосон чулуулгийн зохих ёсоор ангилан ялгах, тээвэрлэх, хадгалах, удирдахтай холбоотойгоор “Оюутолгой”-н эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац ба овоолгын удирдлагын цогц төлөвлөгөө нь дараах журмуудаар улам баяждаг. Эдгээр нь Оюу толгойн эрдсийн хаягдлын удирдлагын үйл ажиллагаануудын талаар илүү дэлгэрэнгүй харуулсан байдаг. Үүнд:

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

- Өнгөн хөрсийг хуулах, тээвэрлэх, хадгалахтай холбоотой асуудлыг зохицуулсан Өнгөн хөрстэй ажиллах журам (ОТ-10-Е14-PCR-0001),
- Хаягдлын сангийн хаягдал материалыг удирдахтай холбоотой асуудлыг зохицуулсан Хаягдал хадгалах байгууламжийнтөслийн гүйцэтгэл, удирдлагын төлөвлөгөө ;;
- Усны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөө (ОТ-10-Е11-PLN-0002).

Түүнчлэн, дараах журам нь Рио Тинтогийн Химийн урвалд ордог эрдсийн хаягдлын удирдлагын стандартын хэрэгжилтийг дэмждэг:

- “Оюу толгой”-н ЭМААБОАБОН-ийн МС-ийн 3–р элемент, Эрсдэлийн бүртгэлийн бэлтгэл ажил (ОТ-03-PRC-0001-Е Аюул ба эрсдэлийн удирдлага).

Дараах хүснэгтэнд энэ Удирдлагын төлөвлөгөөний хэсэг болгойн “Оюу толгой”-н хийж гүйцэтгэх гол удирдлагын хяналт ажлуудыг харуулав.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-E13-PLN-0001-E	Хувилбар: 1.4

Хүснэгт 2. Удирдлагын гол хяналтууд

ID	Хэрэглээ/ Үйл ажиллагаа	Хяналтын тодорхойлолт	Хариуцах талууд	Хяналтын төрөл
MW01	Шимт хөрсний үлдэгдэл ба ангилал	Газрыг барилга (Хоосон чулуулгийн овоолго, агуулах, хаягдал хадгалах байгууламж болон бусад дэд бүтэц) болон уурхайн зориулалтаар хөндөхөөс өмнө шимт хөрс, тунамал элс, хайргыг хуулан авч зөвшөөрөгдсөн хадгалах байршил руу тээвэрлэнэ. Тус үйл ажиллагааг Газар хөндөхөд тавих хяналт, нөхөн сэргээлтийн удирдлагын төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлнэ.	ЭМААБОАБОН-ийн хэлтэс – Байгаль орчны баг Ашиглалтын хэлтсүүд	Дохой хөрсний баг
MW04 2	Эрдсийн хаягдлын ангилалт	Хоосон чулуулаг, хөрс хуулалтын нягтраагүй чулуулаг, бага агуулгатай хүдэр зэргийг зэс, нийт хүхрийн агуулга болон эрдсийн найрлага дээр нь үндэслэн “Оюутолгой”-н эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац ба овоолгын удирдлагын цогц төлөвлөгөөний дагуу ангилна.	Ил уурхайн хэлтсийн Ил уурхайн техникийн үйлчилгээний баг Гүний уурхайн хэлтсийн Гүний уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Дохой хөрсний баг
MW03	Эрдсийн хаягдал чулуулгийн ангилалт	1-р босоо амны үйл ажиллагааны чулуулгийн овоолго дах бүх чулуулгийг хүчил үүсгэж болзошгүй чулуулагт тооцдог. Ил уурхайн хүчил үүсгэж болзошгүй хаягдал чулуулгийн овоолго эсхүл ХХБ-ийн барилгын ажлын хүчил үүсгэж болзошгүй чулуулгийн бүс руу эцэслэн шилжүүлэн зөөх хүртэл 1-р босоо амны чулуулгийн овоолгыг ХҮБЧ-ийн овоолго хэмээн удирдан зохицуулна.	Гүний уурхайн хэлтсийн Гүний уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Эрдсийн хаягдал
MW04	Эрдсийн хаягдлын ангилан ялгалт	Бүх хүчил үл үүсгэгч болон ХҮБЧ-ийн стандартын дагуу хянан, зохицуулдаг далд уурхайн хаягдал чулуулгийн нэгдсэн (бүх босоо ам, налуу малталтад үйлчилнэ) овоолгод ХҮБЧ-ийг байрлуулна. Хүчил үл үүсгэгч чулуулгийг барилгын ажил/хаалтын материалд ахин ашиглахаар түр овоолгод байрлуулна, эсвэл далд уурхайн хаягдал чулуулгийн нэгдсэн овоолгод байрлуулна.	Гүний уурхайн хэлтэс Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Эрдсийн хаягдал бүх босоо ам, налуу малталтад үйлчилнэ
MW05	Ангиллагдсан исэлдсэн материал	Ангиллагдсан исэлдсэн материал (SOM)-ыг ангиллагдсан ислийн материалын салангид овоолгод тусад нь овоолох ба уусгах буюу дуусах хүртэл хүчил үүсгэх боломжтой чулуулаг хэлбэрээр боловсруулж, зохицуулдаг.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Эрдсийн хаягдал бүх босоо ам, налуу малталтад үйлчилнэ

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

ID	Хэрэглээ/ Үйл ажиллагаа	Хяналтын тодорхойлолт	Хариуцах талууд	Хя
MW06	Дулааны Төв станцын үнс	Дулааны төв станцаас гарах үнсийг хүчил үүсгэгч чулуулаг хэлбэрээр боловсруулж, Хоосон чулуулгийн овоолго дээр капсул хэлбэрт оруулна.	Дэд бүтцийн хэлтсийн Дулааны төв станц	Эр чу бү
MW07	Хүчиллэг чулуулгийн урсац	Хоосон чулуулгийн овоолгууд болон бусад овоолгуудын хүчиллэг чулуулгийг урсацын хяналтын стратеги дараах хэсгээс бүрдэнэ: 1) Хүчил үл үүсгэх ба үүсгэх боломжтой чулуулгийг ангилан тусад нь боловсруулах; 2) Үйл ажиллагааны талбайн хэмжээнд хүчил үүсгэх чулуулагтай урвалд орсон усыг барьж хязгаарлах бодлого; ба 3) Хүчил үүсгэх боломжтой хаягдал чулуулгийн гадаргууг хучсаны дараа хүчил үл үүсгэх хаягдал чулуулгаар бүрж, хадгалалтын бүрхүүлийн системийг байгуулна.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг Гүний уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Эр ха бү Ге ш
MW8	Хоосон чулуулгийн гадаргын хэлбэржилт	Хоосон чулуулгийн овоолго, бага агуулгатай хүдрийн овоолго, ангилагдсан исэлдсэн материалын овоолгуудыг харагдах үзэмжинд сөргөөр нөлөөлөхөөргүйгээр газрын дундаж гадаргаас дээш 90 м-с дээш гарахгүй өндөртэй байлгах шаардлагатай ба мөргөцөг бүрийн өндөр 30 метрээс хэтрэх ёсгүй.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	То су
MW09	Хоосон чулуулгийн гадаргын хэлбэржилт	Улнаас тааз хүрэх нийт налууг 22°-с хэтрүүлэхгүйн тулд хоосон чулуулгийн овоолго, бага агуулгатай хүдрийн овоолго ба ангилагдсан исэлдсэн материалын овоолго зэрэг нь шаталсан хэлбэртэй байх ёстой (2.5:1 хөндлөн:босоо) ба дахин хэлбэржүүлсний дараа налуугийн аль ч хэрчим 26°-с (2:1) хэтрэх ёсгүй.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	То су
MW10	Хоосон чулуулгийн овоолгын хаалтын үйл ажиллагаа	Хаалт болон ашиглалтын үед гадаргын усны чанарыг хамгаалах, шүүрэлтийг бууруулах, салхины элэгдлийг хянах болон ургамалжуулах зорилгоор хүчил үүсгэх боломжтой бүх чулуулгийг хүчил үл үүсгэгч чулуулгаар хучна.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Не сэ бү тэ

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

ID	Хэрэглээ/ Үйл ажиллагаа	Хяналтын тодорхойлолт	Хариуцах талууд	Хя
MW11	Хоосон чулуулгийн овоолгын Удирдлага	Байгаль орчин болон геотехникийн илэрхий эрсдэл байгаа эсэхийг нягтлахын тулд хоосон чулуулгийн овоолгын геотехникийн болон геохимийн шинж чанарыг ашиглалт, хаалтын үе шатны турш зохицуулж, хянаж шинжилнэ. Асуудалтай газар бүрт засаж залруулах зохих арга хэмжээ авч, сөрөг нөлөөллийг бууруулна.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг Гүний уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Ге Үз Ге Үн Хо чу бү
MW12	Хаягдал хадгалах байгууламжийн удирдлага	Хаягдал хадгалах байгууламжийг “Оюутолгой”-н Хаягдал хадгалах байгууламжийн төслийн гүйцэтгэл, удирдлагын төлөвлөгөө”-нд тодорхойлсон зураг төслийн шалгуурыг хангахуйц түвшинд барина. Хүчиллэг чулуулгийн урсац үүсгэхгүйн тулд хаягдлын нэвчилтийн усыг хүчил үүсгэж болзошгүй чулуулагтай нийлэх байдлыг бууруулахын тулд ХХБ-ийн далангийн зураг төслийг гаргаж байгуулсан.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Ж зу та ча ба хя тө
MW13	Хаягдал хадгалах байгууламжийн удирдлага	Барилга угсралт, ашиглалтын үе шатанд хажуугийн хэсэг нь хүлээн зөвшөөрөгдөхгүй хэмжээгээр хазайж шилжсэн, суулт өгсөн болон элэгдсэн эсэхийг хянахын тулд хаягдал хадгалах байгууламжийн далан, хоосон чулуулгийн овоолго ба бусад овоолгуудын ажиглалтыг өдөр тутам хийнэ.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг Гүний уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Ге Үз
MW14	Хаягдал хадгалах байгууламжийн хаалтын үйл ажиллагаа	Хаягдлын сүүлчийн үе давхаргыг хийсний дараа гадаргууг хүчил үл үүсгэгч хоосон чулуулгаар хучиж, хаягдлын нийт идэвхигүй ил гадаргыг багасгаж, салхинд элэгдэх эрсдлийг бууруулахын тулд гадаргууг нь ургамалжуулна.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Не сэ бү тэ

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

ID	Хэрэглээ/ Үйл ажиллагаа	Хяналтын тодорхойлолт	Хариуцах талууд	Хяналтын төрөл
MW15	Гадаргын усны удирдлага	Хоосон чулуулгийн овоолго болон хаягдал хадгалах байгууламжаас гарах гадаргын ус ба аливаа шүүрэлтийг зохицуулахдаа ус хяналтгүй урсахаас урьдчилан сэргийлж, дахин ашиглах усны хэмжээг нэмэгдүүлэх зорилгоор ус шүүрүүлэх болон шавхалтын хэд хэдэн арга хэмжээгээр зохицуулна.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг	Гадаргын усны удирдлага
MW16	Гадаргын усны удирдлага	Ил уурхай, далд уурхай, хоосон чулуулгийн овоолго, агуулах ба хаягдал хадгалах байгууламжаас гарах аливаа усыг технологийн усны хэлхээнд оруулах буюу бусад ашигтай аргаар ашиглах зорилгоор талбайд барьж байна.	Ил уурхайн хэлтсийн Уурхайн техникийн үйлчилгээний баг Ил уурхайн хэлтсийн Баяжуулалтын баг	Усны удирдлага

6. ХЭРЭГЖИЛТИЙН ХУВААРЬ

6.1 Удирдлагын төлөвлөгөөний хяналт шалгалт

Тус удирдлагын төлөвлөгөөг 2 жил тутам эсвэл үйл ажиллагаа болон байгаль орчны нөхцлүүдтэй уялдан үүнээс бага давтамжтайгаар хянана.

Энэ журмыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой өөрчлөлт оруулах шаардлага гарвал (“Оюутолгой”-н Эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчин, аюулгүй байдал, орон нутгийн удирдлагын системд багтсан өөрчлөлтийн удирдлагын журам (ОТ-11-PRC-0001)-ын дагуу) тус удирдлагын төлөвлөгөөг шаардлага гарсан тухайн бүрт шинэчилж байна.

Энэхүү Удирдлагын төлөвлөгөөний хамгийн сүүлчийн шинэчлэгдсэн хувилбарыг “Оюу толгой”-н нийт ажилчдын хүртээл болгохын тулд ОТ портал дээр тавьж байна.

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-ПЛН-0001-Е	Хувилбар: 1.4

7. МОНИТОРИНГ

7.1 Хяналт шинжилгээнд тавигдах шаардлагын тойм

Ашиглалтын үе шатны үйл ажиллагаа төслийн стандартуудтай (4-р хэсэг: Төслийн стандартуудыг харна уу) нийцэж буйг шалгахын тулд хэрэгжүүлэх мониторингийн арга хэмжээг Эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац болон овоолгын удирдлагын төлөвлөгөө болон холбогдох журмуудад тусгасан.

Хэрэв мониторингийн явцад үйл ажиллагаа төслийн стандартуудад үл нийцсэн байдал тогтоогдвол магадлан шинжилж, зохих засаж залруулах арга хэмжээг авна (Энд харуулсан ОТ ЭМААБ ОАБОН-ийн МС-н 14-р элемент, Үл нийцэл, осол зөрчил, холбогдох арга хэмжээ хэсгийг харна уу).

7.2 Гүйцэтгэлийн үндсэн үзүүлэлтүүд

Эрдсийн хаягдлын удирдлагын шаардлагуудыг хангаж байгаа эсэхийг үнэлэхийн тулд ашиглах Гүйцэтгэлийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг (ГҮҮ) доор байгаа Хүснэгт 3-т харуулав.

Хүснэгт 3. Гүйцэтгэлийн үндсэн үзүүлэлтүүд – Эрдсийн хаягдлын удирдлага

ID	Гүйцэтгэлийн үндсэн үзүүлэлт	Зорилт	Мониторингийн арга хэмжээ
MWM-KPI 01	Эрдсийн хаягдлын удирдлагын тайлагнасан зөрчлийн тоо	Зорилго: Зөрчлийг тэглэх. Тус төлөвлөгөөг хангаагүй зөрчлийн тоог бууруулж, үргэлжлүүлэн сайжруулах	Жилд тайлагнасан зөрчлийн тоо
MWM-KPI 02	Эрдсийн хаягдлын элэгдлийн давтамж	Мониторингийн дүнгээр элэгдэл буюу тунадасжилтын хяналтын арга хэмжээг зүй зохистойгоор хэрэгжүүлээгүй гэсэн зөрчил гараагүй.	Геотехникийн үзлэг шалгалтад тулгуурлан жилийн тунадасжилт, элэгдэл болон бүтэцтэй холбоотой тайлагнасан зөрчлийн тоо
MWM-KPI 03	Эрдсийн хаягдлын удирдлагатэй холбоотой бохирдлын тохиолдлын тоо	Зорилго: Зөрчлийг тэглэх. Эрдэс хаягдал холбоотой хүлээж авсан гомдлын тоог бууруулж, үргэлжлүүлэн сайжруулах	Жилийн эрдсийн хаягдалтай холбоотой тайлагнасан олон нийтийн гомдлын тоо (Орон нутгийн хэлтэстэй холбоотой байна)

7.3 Хяналт шинжилгээний үндсэн үйл ажиллагаа

“Оюутолгой”-н эрдсийн хаягдлын мониторинг нь мониторингийн дараах гол үйл ажиллагаан дээр анхаарлаа хандуулдаг:

- Тохиолдож болзошгүй доголдлыг эрт таньж, түүнээс сэргийлэхийн тулд хаягдлын тогтвортой байдлын үзүүлэлтүүдэд мониторинг хийх.
- Хаягдлын шинж чанарыг загварчилж, болзошгүй бохирдлоос эрт сэргийлэхийн тулд хаягдлын агуулахын геохимийн шинж чанарт тогтмол мониторинг хийх.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

Ашиглалтын шатанд хэрэгжүүлэх мониторингийн тусгай аргуудыг Хүснэгт 4-т үзүүлэв. Хэрэв аливаа мониторингийн дүн төслийн стандартуудыг хангахгүй байгаа нь илэрвэл, тэдгээрийг зөрчил гэж бүртгэн магадлан шинжилж, засаж залруулах арга хэмжээг авах болно (БОНМТ-ий баримт бичгээс дэлгэрэнгүй мэдээллийг харна уу).

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

Хүснэгт 4: Хяналт шинжилгээний гол арга хэмжээ

ID	Сэдэв/Хүрээ	Үзүүлэлтүүд	Аргачлал	Давтамж	Байршил	Тайлбар
MWM1	Эрдсийн хаягдлын бүртгэл	Эрдсийн хаягдлын жилийн хэмжээ болон нийт хэмжээ	Зайлуулж, боловсруулж, дахин ашиглах болон тусгай байгууламжуудад хадгалж байгаа бүх хаягдлуудыг байршил болон хүчил үүсгэх ба үл үүсгэх шинж чанараар нь бүртгэнэ	Улирал бүр	Бүх хаягдлын болон хөрсний овоолго, хаягдал хадгалах байгууламж	Ил уурхайн үйл ажиллагаа олон Гүний уурхайн техникийн үйлчилгээний багууд
MWM2	Геохими	Хүчиллэг чулуулгийн урсацын хязгаар	Хоосон чулуулаг болон баяжуулах үйлдвэрийн хаягдлаас ялгарах шүүрэлтийг эрт таньж, хүчиллэг чулуулгийн шүүрэлтийг зохицуулахын тулд мониторинг хийх	Шүүрэлт үүсэх бүр	Овоолго, хаягдал хадгалах байгууламж, карьер, бага агуулгатай хүдрийн овоолго	“Оюутолгой”-н эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац ба овоолгын удирдлагын цогц төлөвлөгөөг харна уу
MWM3	Хаягдал хадгалах байгууламж	Геотехникийн тогтвортой байдал	Хаягдал хадгалах байгууламжийн далангийн хананы ажиглалт болон геотехникийн үнэлгээ	Өдөр тутмын хяналт шалгалт, долоо хоног тутмын тоног төхөөрөмжийн тайлан, улирал тутмын геотехникийн үнэлгээ	Далан ба хил хязгаар	Хаягдал хадгалах байгууламжийн барилга угсралт, ашиглалт, засвар үйлчилгээ, хяналт шинжилгээний гарын авлагыг үзнэ үү.
MWM4	Хаягдал хадгалах байгууламж	Гүний усны чанарын стандартууд	Эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчны хэлтэс ХХБ-ийн гүний усны чанарт мониторинг хийж, шүүрэлтийн цөөрмийн ажиглалт хийнэ	ХХБ-ийн гүний ус, шүүрэлтийн байнгын хяналт шинжилгээний улирлын тайлан	ХХБ-ын хяналт шинжилгээний цооног/худаг ба шүүрэлт	Гүний усны мониторингийн төлөвлөгөөг харна уу
MWM5	Хоосон чулуулгийн овоолго	Гүний усны чанарын стандартууд	Ундай голын уст давхаргыг оруулан ХЧО, ХХБ-ийн эргэн тойронд усны чанарын мониторинг хийх	Гүний ус, шүүрэлтийн байнгын хяналт шинжилгээний жилийн тайлан	ХЧУ –ын хяналт шинжилгээний цооног/худаг болон шүүрэлт (тодорхойлсон бол)	Гүний усны мониторингийн төлөвлөгөөг харна уу

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хучин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е13-PLN-0001-Е	Хувилбар: 1.4

ID	Сэдэв/Хүрээ	Үзүүлэлтүүд	Аргачлал	Давтамж	Байршил	Тайлбар
MVM6	Тунадасжилт ба элэгдэл	Налуугийн тогтвортой байдал	Ил уурхай, ХЧО, ангилсан ислийн материалын тундасжилт, элэгдлийн нөлөөллүүд ба тогтвортой байдлыг ажиглаж үнэлгээ	Улирал тутмын геотехникийн хяналт шинжилгээ	Ил уурхай, ХЧО ба ангилагдсан исэлдсэн материал	Ил уурхайн үйл ажиллагааны уурхайн техникийн үйлчилгээний хэлтсийн геотехникийн баг

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е8-PLN-0001-М	Хувилбар: 1.1

8. СУРГАЛТ

8.1 Тойм

Бүх шаардлагатай сургалтыг танилцуулах сургалт (ерөнхий мэдлэг олгох) ба тухайн ажил үүрэгт шаардлагатай сургалт гэсэн хэлбэрээр зохион байгуулдаг.

8.2 Танилцуулах сургалт

“Оюутолгой”-н бүх ажилчид ба Оюутолгойд ажиллаж буй бүх гэрээт гүйцэтгэгчдийн ажилчдад танилцуулах ерөнхий сургалт, уурхайн талбайн зааварчилгаа ба эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчны мэдлэг олгох сургалтыг зохион байгуулдаг.

8.3 Ажил үүрэгт хамааралтай сургалт

Эрдсийн хаягдал үүсгэдэг ажил үүрэг эрхэлдэг ажилчид ба гэрээт гүйцэтгэгчдэд “Оюутолгой”-н эрдсийн хаягдал, хүчиллэг чулуулгийн урсац ба овоолгын удирдлагын цогц төлөвлөгөөний тухай нэмэлт сургалт өгдөг.

Эрдсийн хаягдлыг тээвэрлэх ажилчдад нэмэлт сургалт өгөх ба тээвэрлэлт хийхдээ замдаа санамсаргүйгээр асгаралт үүсгэхээс урьдчилан сэргийлэх ёстой.

8.4 Сургалтын бусад шаардлагууд

Эрдсийн хаягдлын удирдлагатай холбоотой үйл ажиллагаанд оролцох үйлдвэрийн операторууд болон гол ажилчдад нэмэлт мэргэжлийн сургалтыг явуулах болно.

9. АУДИТ

9.1 Дотоод хяналт

Ажлын талбайн ахлах мэргэжилтэн, ахлах ажилтан нь эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, байгаль орчин, аюулгүй байдал, орон нутгийн өргөн сэдвээр тогтмол үзлэг шалгалтыг гүйцэтгэдэг.

Үзлэг шалгалтын үеэр илэрсэн аливаа осол, зөрчил нь Осол, зөрчлийн удирдлагын системд тайлагнагддаг (Элемент 14).

Аливаа үл нийцлийг Гүйцэтгэлийн үнэлгээ ба аудитын 16-р элементийн дагуу жилийн дотоод аудитын хөтөлбөрөөр хянан шинжилдэг. Ингэхдээ ЭМААБОАБОН-ийн удирдлагын системийн (БОННБҮ болон удирдлагын төлөвлөгөөг оруулаад) шаардлагуудад хир нийцэж байгааг үнэлэхийн тулд хийж гүйцэтгэгддэг.

Үзлэг, шалгалтын үеэр илэрсэн бүх осол зөрчил, үл нийцэл нь Байгаль орчин, нийгмийн Удирдлагын төлөвлөгөөнд тодорхойлогдсон Оюу толгойн ЭМААБОАБОН-ийн шаардлагуудын дагуу тайлагнагдаж байна.

9.2 Хөндлөнгийн аудит

Энэ төлөвлөгөөтэй нийцэж байгаа эсэх нь Рио Тинтогийн ЭМААБО-ы Бизнесийн нийцлийн аудитийн хөтөлбөр болон “Оюу толгой”-н зээлдэгчдийн үнэлгээний нэг хэсэг болдог.

ОЮУ ТОЛГОЙ ХХК

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е8-PLN-0001-М	Хувилбар: 1.1

9.3 Гүйцэтгэлийн тайлан

Аудит, үзлэг шалгалт болон осол зөрчлийн бүртгэл нь 8-р элемент-Баримт бичгийн хяналт болон 15-р элемент-Мэдээлэл, бүртгэлийн удирдлагын дагуу зохицуулагдана.

10. БАРИМТ БИЧГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Файлын нэр	ОТ-10-Е8-PLN-0001-М- Эрдсийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө
Тодорхойлолт	Эрдсийн хаягдлын удирдлагын төлөвлөгөө
Эхийг зохиогч	Химийн бодис ба хог хаягдлын удирдлагын баг
Үүсгэсэн огноо	2013.09.01
Баталсан албан тушаалтан	Марк Слэйтер, ЭМААБО хэлтэсийн Ерөнхий менежер
Баталсан огноо	2013.09.01
Өөрчлөлтийг бүртгэх дугаар	#18557

Эрсдлийн зэрэглэл	Үнэлгээ хийсэн огноо	Үнэлгээ хийсэн албан тушаалтан	Хянах хугацаа	Дараагийн хянах огноо
<Дунд>	2013.09.01	Химийн бодис ба хог хаягдлын удирдлагын баг	2 жил тутам	2020.07.20

Хувилбар	Хянан засварласан огноо	Зохиогч	Баталсан	Хянан засварласан тэмдэглэл
1.0	2013.09.01	Химийн бодис ба хог хаягдлын удирдлагын баг	Марк Слэйтер, ЭМААБО хэлтэсийн Ерөнхий менежер	Баталсан.
1.1	2013.11.23	Л.Мөнхцацрал	Марк Слэйтер, ЭМААБО хэлтэсийн Ерөнхий менежер	Баримт бичгийн дугаарлалтыг засаж, баримт бичгийг хянав.
1.2	2015.06.01	Марк Ньюби, Раби Синг Махоний Д.Алтерио	ЭМААБОАБОН-ийн Ерөнхий менежер	Өөрчлөлт оруулсан тэмдэглэл 2015-003 Албан тушаал, үүрэг хариуцлагыг шинэчилсэн, ӨУ-аас баталсан зээлдүүлэгчийн MW05 болон MW06 үүрэг амлалтыг оруулсан, хяналт шинжилгээний давтамжийг шинэчилсэн (МММЗ, 4, 5, 6). Өөрчлөлт

Эрдсийн хаягдал удирдлагын төлөвлөгөө		
Хүчин төгөлдөр болох огноо: 2013.09.01	Баримт бичгийн дугаар: ОТ-10-Е8-PLN-0001-М	Хувилбар: 1.1

				оруулсан тэмдэглэл 2014-3 1-р Босоо амны хоосон чулуулгийн овоолгыг шилжүүлэн байрлуулсан тухай шинэчилсэн мэдээлэл, 2014-3 сар далд уурхайн хоосон чулуулгийн овоолгыг шилжүүлэн байрлуулсан тухайн шинэчилсэн мэдээлэл
1.3	2017.11.28	Буянтогтохын Ууганбаяр	Нарангийн Эрдэнэбаяр	Тус төлөвлөгөөг Байгаль орчны шинэ стандартын дагуу хянан засварлав.
1.4	2018.07.20	Марк Ньюби, Тогтохбаярын Отгонбаяр, Нарангийн Эрдэнэбаяр	ЭМААБОАБОН-ийн Ерөнхий менежер Марри Сварипа	Өөрчлөлт оруулсан тэмдэглэл 2019-008 Байгаль орчны лавлагаа стандартуудыг шинэчлэв; Хэлтсүүдийн нэрийг шинэчлэв; Магадлан баталгаажуулах арга хэрэгсэл хийгээд хариуцагч талуудын талаарх мэдээллийг сайжруулав.